

Lista Q&A

Modernizacja odkupionej od Enea Operator Sp. z o.o.
linii 220 kV Morzyczyn – Reclaw

Wykonawca: ELTEL Networks Energetyka S.A.

Marzec 2017

Informacje ogólne o KSE i infrastrukturze przesyłowej

1. Czym jest Krajowy System Elektroenergetyczny?

Krajowy System Elektroenergetyczny, w skrócie KSE, to sieć połączonych ze sobą linii i stacji elektroenergetycznych, które służą dostarczeniu energii elektrycznej od wytwórców do odbiorców we wszystkich regionach kraju.

2. Jak odbywa się przesył energii z elektrowni do odbiorców?

Energia elektryczna z elektrowni transportowana jest do stacji elektroenergetycznych. Przesył energii odbywa się liniami najwyższych napięć 400 kV i 220 kV, ponieważ im wyższe napięcie, tym mniejsze straty energii podczas jej przesyłu. W systemowych stacjach elektroenergetycznych następuje zmiana poziomów napięć, a energia za pośrednictwem stacji wysokich napięć trafia do sieci dystrybucyjnych (mniejszych stacji elektroenergetycznych, zwanych Głównymi Punktami Zasilania (GPZ)). W stacjach tych następuje dalsze obniżenie napięcia do poziomu 20, 15 lub 6 kV (tzw. napięcia średnie – SN) i rozdział energii elektrycznej przesyłanej do licznych stacji transformatorowych, które już bezpośrednio zasilają większość odbiorców końcowych – takich jak zakłady przemysłowe, szkoły, szpitale i gospodarstwa domowe.

3. Czy polski system połączony jest z systemami elektroenergetycznymi innych krajów?

Tak. Krajowy System Elektroenergetyczny połączony jest z systemami elektroenergetycznymi innych krajów Europy. Współpraca z systemami energetycznymi innych krajów, pozwala nie tylko na międzynarodową wymianę energii elektrycznej, lecz przede wszystkim zapewnia możliwość dostarczenia do Polski energii elektrycznej z zagranicy i zapewnia większe bezpieczeństwo energetyczne.

Informacje o podmiotach realizujących inwestycję

1. Kim w inwestycji są PSE?

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE) są operatorem systemu przesyłowego energii elektrycznej w Polsce. Spółka jest własnością Skarbu Państwa o szczególnym znaczeniu dla polskiej gospodarki. Forma prawna oraz zakres jej odpowiedzialności – jako Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) – określony jest w ustawie Prawo energetyczne. PSE zajmują się przesyłaniem energii elektrycznej siecią przesyłową (400 kV i 220 kV) do wszystkich regionów kraju. Są odpowiedzialne za wykonywanie szeregu obowiązków związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa pracy polskiego systemu elektroenergetycznego oraz rozwojem sieci przesyłowej i połączeń transgranicznych z sąsiednimi systemami. PSE są właścicielem ponad 14 000 kilometrów linii oraz ponad 100 stacji elektroenergetycznych najwyższych napięć.

2. Jaka jest rola PSE Inwestycje ?

PSE Inwestycje S.A. to spółka, należąca do Grupy Kapitałowej Polskich Sieci Elektroenergetycznych. Firma wykonuje szereg działań wspierających realizację projektów inwestycyjnych, które pozwalają osiągać statutowe cele Krajowego Operatora Systemu Przesyłowego. Działalność PSE Inwestycje S.A. obejmuje nadzór inwestorski nad realizowanymi inwestycjami (funkcja Inżyniera Kontraktu) oraz sporządzanie projektów sieci i urządzeń elektroenergetycznych (biuro projektów).

3. Dlaczego inwestycję PSE realizuje inna firma?

PSE są Operatorem Systemu Przesyłowego, który dba o stan i rozwój sieci oraz bezpieczeństwo dostaw energii. Realizowane inwestycje PSE zleca podmiotom, które wyłania w wyniku publicznych przetargów, przeprowadzanych zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych.

4. Kto będzie realizował Inwestycję?

Inwestycję będzie realizowała firma ELTEL Networks Energetyka S.A., która posiada ponad 50-letnie doświadczenie w realizacji kompleksowych projektów elektroenergetycznych liniowych i stacyjnych. Dysponuje profesjonalną kadrą techniczną zarządzającą projektami i doświadczonymi monterami oraz posiada profesjonalny sprzęt, co umożliwi terminowe i sprawne przeprowadzenie inwestycji.

Informacje o inwestycji

1. Czy podczas modernizacji będzie zmieniana trasa linii?

Nie, linia Morzyczyn-Reclaw będzie przebiegać tak, jak obecnie. Inwestycja obejmuje tylko prace modernizacyjne, więc lokalizacja słupów i przebieg linii pozostaną bez zmian.

2. Czy jest możliwa likwidacja tej linii zamiast modernizacji?

Nie. Linia Morzyczyn – Reclaw jest trwałym elementem KSE. Jej likwidacja lub przeniesienie groziłoby utratą stabilności dostaw energii w całym regionie. Przedsięwzięcie przenoszenia linii w inne miejsca byłoby nieuzasadnione ekonomicznie i mogłyby narażać odbiorców na przerwy w dostawach energii elektrycznej.

3. Czy prace modernizacyjne będą uciążliwe dla okolicznych mieszkańców?

Modernizacja linii elektroenergetycznej jest przedsięwzięciem oddziałującym na środowisko w bardzo niewielkim stopniu. Oczywiście możliwe jest okresowe zwiększenie poziomu hałasu, związane z wykorzystaniem sprzętu budowlanego w trakcie prac modernizacyjnych oraz zwiększeniem ruchu na lokalnych drogach dojazdowych. Podkreślić należy, że każda inwestycja elektroenergetyczna realizowana na rzecz PSE S.A., spełnia surowe wymogi

prawa polskiego i europejskiego, w zakresie oddziaływania na środowisko linii i stacji elektroenergetycznych najwyższych napięć.

4. Czy wygląd linii zmieni się?

Nie, ponieważ linia relacji Morzyczyn – Reclaw została wybudowana w gabarytach linii 220 kV. Obecnie pracuje na napięciu 110 kV, a celem modernizacji jest dostosowanie jej do pracy na oryginalnie zaplanowanym napięciu.

5. Jak długo potrwa inwestycja?

Zakończenie wszystkich prac związanych z przedmiotowym zadaniem inwestycyjnym przewidziane jest na koniec grudnia 2020 r.

6. Co stanie się z urządzeniami, które zostaną zdemontowane?

Urządzenia demontowane i wszelkie odpady powstałe w wyniku modernizacji Wykonawca prac zobowiązany jest zutylizować zgodnie z obowiązującymi w tej kwestii przepisami prawa.

7. Jakie korzyści z modernizacji linii uzyskają mieszkańcy gmin leżących na trasie linii?

Zmodernizowana linia Morzyczyn – Reclaw zwiększy bezpieczeństwo nieprzerwanych dostaw prądu do wszystkich odbiorców w gminach leżących na jej trasie i w całym regionie. Pewność zasilania jest niezwykle istotna dla gospodarstw domowych, instytucji – takich jak np. szpitale i dla przedsiębiorców.

8. Czy w trakcie modernizacji będą wyłączenia prądu?

Modernizacja linii nie będzie powodowała przerw w dostawie energii elektrycznej do odbiorców końcowych: zakładów przemysłowych, instytucji – takich, jak np. szpitale, czy gospodarstw domowych. Wykonawca dołoży starań, aby prowadzone prace w jak najmniejszym stopniu utrudniały normalne funkcjonowanie okolicznych mieszkańców.

9. Jak duży będzie zakres prac związanych z modernizacją?

Zadanie modernizacji linii Wykonawca ma zrealizować kompleksowo, co oznacza konieczność uzyskania wszelkich decyzji administracyjnych i pozwoleń, a w drugim etapie – właściwe prace budowlane i remontowe. Celem prac modernizacyjnych jest dostosowanie napowietrznej linii elektroenergetycznej relacji Morzyczyn – Reclaw, pracującej obecnie na napięciu 110 kV, do pracy na napięciu 220 kV. Szczegółowy zakres prac przedstawiony zostanie na stronie internetowej dedykowanej inwestycji: www.linia-morzyczyn-reclaw.pl

10. Jak można się skontaktować z Wykonawcą prac?

Wszelkie sprawy dotyczące modernizacji można zgłaszać do kierownika budowy lub inspektora nadzoru. Dane kontaktowe do nich można znaleźć na tablicy informacyjnej budowy. Pytania, uwagi lub wiadomości można również przekazywać poprzez formularz kontaktowy, który znajdzie się na stronie: www.linia-morzyczyn-reclaw.pl lub skontaktować się z rzecznikiem inwestycji pod nr telefonu: 502 870 617.

Informacje o oddziaływaniu inwestycji na ludzi i środowisko

1. Jak linia elektroenergetyczna oddziałuje na środowisko?

Linie elektroenergetyczne są stałym elementem współczesnego świata. Przebywanie ludzi w najbliższym otoczeniu linii elektroenergetycznych jest całkowicie bezpieczne. W odniesieniu do istniejących obiektów, właściwe do tego instytucje nie stwierdziły przekroczenia dopuszczalnych norm, zarówno jeśli chodzi o pole elektryczne, magnetyczne, jak i norm dotyczących hałasu. Zarówno budowa, jak i późniejsze funkcjonowanie linii i stacji elektroenergetycznych najwyższych napięć, spełniać musi surowe przepisy prawa polskiego i europejskiego w zakresie bezpieczeństwa oraz oddziaływania na środowisko naturalne.

2. Czy przebywanie w pobliżu linii jest bezpieczne?

Jak można zaobserwować w całym kraju, grunty w bezpośrednim sąsiedztwie linii elektroenergetycznych są wykorzystywane pod uprawy rolne i hodowlę zwierząt. Przy wielu liniach znajdują się budynki mieszkalne. Linie są tak zaprojektowane, aby przebywanie w ich pobliżu było całkowicie bezpieczne. PSE S.A. dba o to, aby wszystkie przepisy prawa w tym zakresie bezpieczeństwa funkcjonowania linii i stacji elektroenergetycznych najwyższych napięć były sumiennie przestrzegane.

3. Czy pod linią można bezpiecznie korzystać z maszyn rolniczych?

Tak, można. Odległość przewodów linii elektroenergetycznej od ziemi umożliwia w sposób bezpieczny wykorzystanie terenu pod linią pod uprawę oraz wykorzystywanie do tego celu maszyn rolniczych.

4. W jakiej odległości od linii można będzie budować domy?

Na trasie linii elektroenergetycznej Morzyczyn – Reclaw pas technologiczny wynosić będzie 50 metrów, po 25 z każdej strony od osi. Granice tego pasa wyznaczają obszar, na który może oddziaływać linia i w którym mogą wystąpić ograniczenia w sposobie zagospodarowania terenu. W obszarze pasa technologicznego obowiązywać będzie całkowity zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych, lub budynków przeznaczonych na stały

pobyt ludzi. Ograniczenia te wynikają z obowiązujących przepisów w zakresie dopuszczalnych w środowisku poziomów pól elektromagnetycznych oraz hałasu. W przypadku linii 220 kV nie ma żadnych przeciwwskazań do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w odległości większej niż 25 metrów od osi linii. Zarówno poziom pól elektrycznych, magnetycznych, jak i szum linii, będą wyraźnie poniżej dopuszczalnych norm określonych w polskich przepisach. Na przedmieściach dużych miast można zaobserwować, że domy mieszkalne powstają tuż przy pasie technologicznym.

Informacje dotyczące służebności przesyłu i innych zagadnień prawnych

1. Czy przy okazji modernizacji linii będą ustanowione służebności przesyłu?

Tak, w ramach tego zadania inwestycyjnego Wykonawca zobowiązany jest, do uzyskania na rzecz Inwestora, czyli PSE S.A., tytułu prawnego – a więc prawa dysponowania nieruchomościami na cele budowlane i służebności przesyłu bez ograniczeń czasowych, do nieruchomości znajdujących się w obrębie pasa technologicznego (po 25 m od osi linii) na całej długości linii.

2. Kto będzie właścicielem gruntu po ustanowieniu służebności?

Właściciel gruntu nie zmieni się. Służebność przesyłu to ograniczone prawo rzeczowe do korzystania z gruntów pod linią w związku z modernizacją i eksploatacją linii. Służebność ustanawiana jest w formie aktu notarialnego, ale nie skutkuje przeniesieniem własności. Potwierdzić to może każdy notariusz.

3. Czy za ustanowienie służebności przysługuje wynagrodzenie właścicielom działek, przez które przechodzi linia?

Tak. Wynagrodzenie za ustanowienie służebności otrzymają właściciele działek, na których w związku z istnieniem linii występuje pas technologiczny (po 25 metrów z obu stron od osi linii). Dodatkowe wynagrodzenie otrzymają właściciele działek, na których zlokalizowane są stanowiska słupów. Wynagrodzenie za ustanowienie służebności nie obejmuje odszkodowania z tytułu zniszczeń w użytkach rolnych oraz innych zniszczeń w obrębie nieruchomości wynikłych bezpośrednio z tytułu modernizacji linii. Odszkodowania będą wypłacane oddzielnie w wysokości ustalonej przez strony i na zasadach określonych w obowiązujących w przepisach prawa.

4. Jak będzie przebiegała procedura ustanowienia służebności?

Przedstawiciele Wykonawcy, legitymujący się pełnomocnictwami Inwestora, będą spotykać się z właścicielami nieruchomości, na których będzie występował pas technologiczny linii oraz są zlokalizowane stanowiska słupów linii. W trakcie indywidualnych spotkań

z właścicielami nieruchomości będzie przedstawiany zakres modernizacji linii oraz służebności przesyłu za wypłatą jednorazowego wynagrodzenia, oszacowanego na podstawie operatów szacunkowych wykonanych przez uprawnione osoby. Ustanowione służebności, po ich podpisaniu w formie aktu notarialnego, zostaną wpisane w księgach wieczystych nieruchomości.

5. Co będzie się działo w sytuacji, gdy właściciel nieruchomości, przez którą przebiega linia, nie wyrazi zgody na ustanowienie służebności przesyłu?

Jeśli przedstawiciele Wykonawcy, pomimo przeprowadzonych negocjacji, nie dojdą do porozumienia z właścicielem nieruchomości - Ustawa o gospodarce nieruchomościami (z dnia 21 sierpnia 1997 r.) pozwala na realizację drogi administracyjnej. Starosta, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, może ograniczyć, w drodze decyzji sposób korzystania z nieruchomości przez udzielenie zezwolenia na zakładanie i przeprowadzenie na nieruchomości m.in. przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, jeżeli właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości nie wyraża na to zgody. Inną możliwością jest wystąpienie do właściwego sądu rejonowego z wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu. Instytucja służebności przesyłu uregulowana jest w Kodeksie cywilnym.

6. Kiedy zostaną wypłacone wynagrodzenia za ustanowione służebności?

Wynagrodzenie wypłacane będzie w dwóch ratach: pierwsza trafi do właściciela po zawarciu umowy, druga po podpisaniu aktu notarialnego. Terminy podpisania aktu notarialnego oraz forma wypłaty wynagrodzenia będą ustalane indywidualnie z każdym właścicielem.